Koninkrijksspelen

"Leuk om mee te maken". Deze zinsnede heeft betrekking op de Koninkrijksspelen en wordt opgetekend uit de monden van twee meisjes. De zeventienjarige atlete Mihaila Maria en de vier jaar jongere tennisster Fausthyara Pietersz. De eerste baalt dat ze dit jaar niet van de partij is, terwijl de tweede juist enthousiast uitkijkt naar haar eerste spelen.

Tekst: Dennis Pikero Foto's: Edsel Sambo

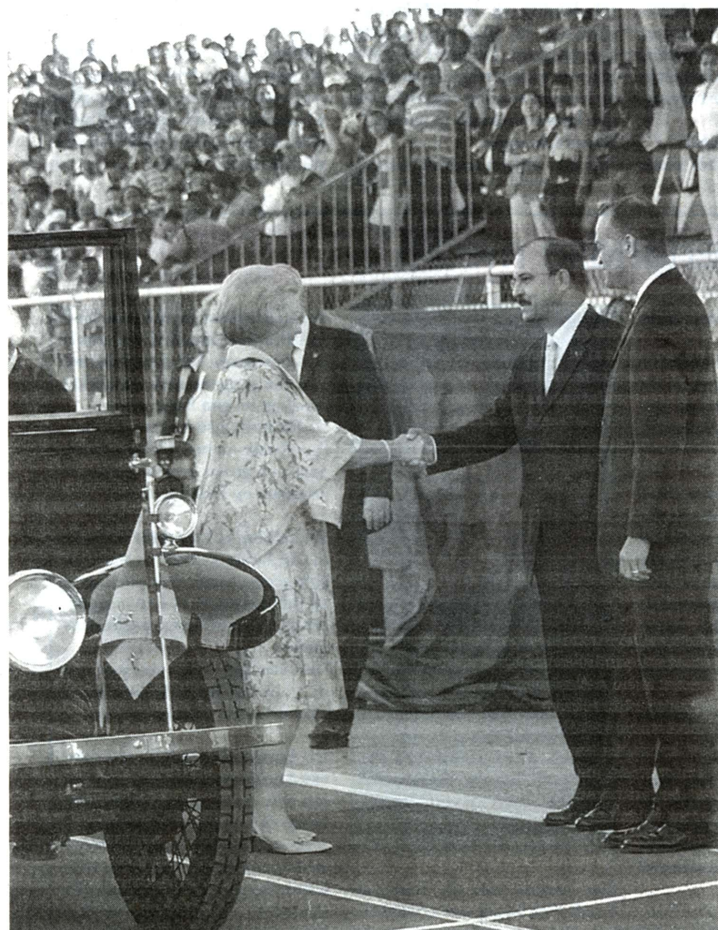
De Koninkrijksspelen, die om de twee jaar worden gehouden, vinden dit jaar van 21 tot en met 27 juli plaats in Den Haag. Jongeren van twaalf tot en met zeventien jaar afkomstig uit Nederland, Aruba en de Antillen strijden dan in zeven takken van sport tegen elkaar: voetbal, honkbal, softbal, judo, bowling, tennis en zwemmen.

De allereerste Koninkrijksspelen dateren uit 1966. De sportwedstrijden zijn ingesteld in een poging de delen van het Koninkrijk der Nederlanden dichter bij elkaar te brengen. Toentertijd vormden Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen het koninkrijk.
De jeugdspelen werden in 1966 voor het eerst gehouden met deelname van Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen. Na de onafhankelijkheid van Suriname in 1975, werden de Koninkrijksspelen onderbroken. Pas in 1979 werden ze weer hervat, zonder Surinaamse deelnemers. Dit heeft echter slechts vier jaar geduurd en na 1983 zijn de spelen niet meer gehouden en zelfs opgeheven.
De ommekeer kwam ruim tien jaar later. Het Statuut vierde op 15 december 1994 het veertigjarig bestaan. Tijdens de Statuutviering namen drie vrouwen het initiatief om de Koninkrijksspelen nieuw leven in te blazen. Het betreffen de Nederlandse Erica Terpstra, de Antilliaanse Martha Dijkhof en Lily Beke uit Aruba die alle drie in de regeringen van hun landen belast zijn met sport. De rijksdelen Nederland, de Antillen en Aruba kozen hier voor de voortzetting van de Koninkrijksband. In 1995 gaan er dan toch weer een nieuwe reeks Koninkrijksspelen van start.
Anno 2007 zijn de jonge sporters op Aruba, in de Antillen en Nederland inmiddels hard in voorbereiding voor hun deelname aan de wedstrijden. In Oranjestad en de Antilliaanse eilanden zijn selectiewedstrijden, conditietests en de eerste medische keuringen al achter de rug. Daags vóór de officiële opening stappen deze Antilliaanse en Arubaanse talenten op het vliegtuig richting het overzeese rijksdeel.

Mihaila Maria heeft nog goede herinneringen aan de jeugdspelen van 2005 die in Willemstad zijn gehouden en met als eregast koningin Beatrix op de tribunes. Dat de atlete ook met weemoed terugkijkt naar de 2005-editie, is omdat ze toen vier eremetalen in de wacht heeft gesleept. Haar medaille-oogst: goud op de 100 meter sprint en Zweedse estafette en zilver op de 200 meter en 4x 100 estafette. "Het was leuk om mee te maken. Zeer leuk zelfs. De spelen waren goed georganiseerd naar mijn mening. Verder was ik was ook in vorm en kan echt niet klagen over mijn optreden," zet Maria uiteen. Ze is dan ook uitverkoren tot beste jeugdsporter van het jaar 2005 bij de meisjes.

Na de succesvolle spelen op Curaçao, is Den Haag uitgekozen als locatie voor de wedstrijden twee jaar later. Maria telt dat zij dan 17 jaar oud is en dus weer van de partij zal zijn. Echter is in de aanloop naar de jeugdspelen door de organisatie verrassend besloten om de atletieksport te schrappen. Dit op verzoek van Aruba dat van de drie deelnemende landen veruit de zwakste is in deze tak van sport.
De Nederlands Antilliaanse Atletiek Unie (NAAU) protesteerde via het Nederlands Antilliaans Olympisch Comité (NAOC) tegen het schrappen van de atletieksport van het programma van de Koninkrijksspelen 2007. Het mocht echter niet baten. Aruba houdt voet bij stuk en dreigt zelfs niet meer mee te doen. NAAU-voorzitter Ruthsel Martina: "Boven voetbal, honkbal en softbal als vaste sporten op de Koninkrijksspelen, behoort atletiek als moeder van alle sporten op deze jeugdspelen. Alle erkende en grote sportwedstrijden hebben atletiek als hun sportieve hoofdmoot. Gedane zaken nemen echter geen keer. In het jaar 2009 keert de atletieksport terug op het programma van de Koninkrijksspelen. Dit is inmiddels al besloten."

Door het schrappen van atletiek, gingen Aruba, Nederland en de Antillen akkoord om tennis op te nemen in het sportprogramma. Fausthyara Pietersz die in 2005 als toeschouwer de Konijkrijksspelen heeft meegemaakt, mag nu ineens als deelneemster op het vliegtuig stappen richting Schiphol. Over de spelen twee jaar geleden op Curaçao, zegt de dertienjarige tennisster: "Het was toen leuk om mee te maken. Ik zat op de tribune bij Racing Club Curaçao naar tennis te kijken. Wij hadden gewonnen van Nederland en Aruba. Ik ging ook naar softbal, atletiek en voetbal kijken."
De tennisster die als de troefkaart van het Antilliaanse tennis aan de Koninkrijksspelen deelneemt, is afgelopen weekeinde nog uitverkoren tot Curaçaose jeugdsporter van het jaar 2006 bij de meisjes. Ze volgt dus atlete Maria op die de lokale titel van beste sportmeisje in 2005 heeft geclaimd.
Pietersz heeft er zin in. Ze oefent enthousiast onder leiding van de coaches Ralph Hennep en Robby Domacassé. In aanloop naar haar eerste Koninkrijksspelen, zegt ze voorlopig blij te zijn met de trainingen. De dertienjarige die begin dit jaar nog door Zuid-Amerika toerde als lid van het Cari-

Koningin Beatrix arriveerde in een oldtimer in het Ergilio Hato Stadion om het slot van de Koninkrijksspelen 2005 bij te kunnen wonen

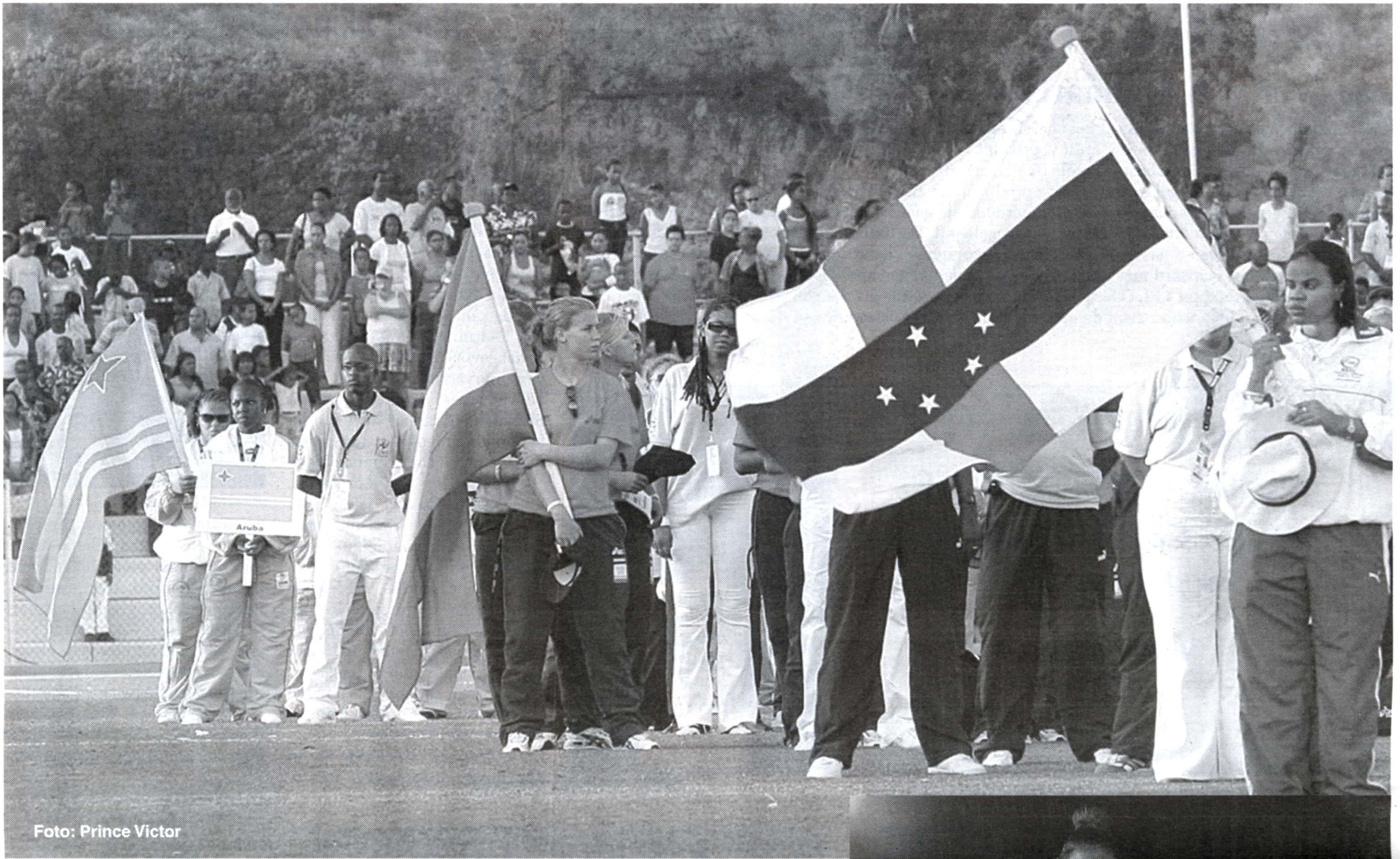

Foto: Prince Victor

bische tennisteam, heeft een wens: "Ik hoop dat wij nog op gravel kunnen oefenen. Dan moeten we naar een land in de regio, misschien naar Colombia waar ze gravelbanen hebben. In Den Haag spelen we op gravel en tot nu toe trainen we bij SOV Asiento op hard court. Curaçao heeft geen enkele gravelbanen, alleen hard courts."

Behalve het wedstrijdelement op de Koninkrijksspelen, wordt veel aandacht besteed aan de culturele beleving van de deelnemende jeugdsporters. Vooral na de grote culturele manifestatie als slot van de spelen twee jaar geleden op Curaçao met koningin Beatrix op de eretribune van het Ergilio Hato Stadion van het Sentro Deportivo Kòrsou in Brievengat, heeft de Nederlandse regering besloten de jeugdspelen in Den Haag uit te breiden met een driedaags cultureel festival, genaamd Kunstbende.

De opzet van Kunstbende is te vergelijken met een talentshow. Hierin gaan jongeren tussen de dertien en twintig jaar een strijd tegen elkaar aan in verschillende culturele expressieve disciplines. Deze disciplines zijn muziek, dans en theater/gesproken woord. Er is bovendien een categorie 'alles mag' waar alle andere creatieve uitingen de revue passeren. De presentaties moeten eigen creaties van de jonge deelnemers zijn. In de maanden die aan de komende Koninkrijksspelen voorafgaan, wordt als opwarmertje enkele activiteiten georganiseerd in Den Haag. Hiermee wordt in de aanloop naar de jeugdspelen de stad in de juiste stemming gebracht. Deze evenementen die in het kader hiervan worden georganiseerd, zullen met name gericht zijn op de doelgroepen die een gemeenschappelijke Caribische achtergrond heeft binnen het Koninkrijk.

In de aanloop naar de Koninkrijksspelen 2007 is besloten om de atletieksport te schrappen. Dit op verzoek van Aruba dat van de drie deelnemende landen veruit de zwakste is in deze tak van sport.

Het doel van de activiteiten is uiteraard om de Koninkrijksspelen onder hun aandacht te brengen. Hierbij is het ook de bedoeling om mensen, en met name jongeren uit de beoogde doelgroepen, elders uit Nederland afkomstig te bereiken. De pakkende en aansprekende thema van de 'warming-up' is: 'The heat is on!' en omvat zowel sportieve als culturele activiteiten.

Mihaila Maria neemt haar gouden medaille in ontvangst na de 100 meter sprint

Organisatiestructuur van de Koninkrijksspelen

De structuur van de Koninkrijksspelen bestaat uit de drie rijksdelen teweten Nederland, Aruba en de Antillen. Verder is er een overkoepelende organisatie die de richtlijnen voor het organiseren van de Koninkrijksspelen vaststelt. Deze staat bekend als de Stichting Koninkrijksspelen voor de Jeugd, ofwel de Stuurgroep. Er is ook een organisatie-comité in de vorm van een rechtspersoon die daartoe aangewezen wordt door het land dat de Koninkrijksspelen in het betreffende jaar organiseert. Tenslotte is er in elk Rijksdeel het Nationaal Olympisch Comité (NOC) of een ander daartoe door de overheden aangewezen organisatie verantwoordelijk voor de voorbereiding en de uitzending van de eigen sportdelegatie. In de Nederlandse Antillen is dit het NAOC, op Aruba SKA en in Nederland NOC-NSF. De drie overheden van de rijksdelen hebben met elkaar afgesproken dat eens in de twee jaar de Koninkrijksspelen worden georganiseerd, telkens in een ander rijksdeel. De afgesproken volgorde is Nederlandse Antillen 2005, Nederland 2007, Aruba 2009, Nederlandse Antillen 2011 enzovoort. De in het Handvest afgesproken cyclus van drie spelen start in 2007. De verantwoordelijkheid van de organisatie ligt bij het organiserend land waarbij het Handvest, opgesteld door de Stuurgroep, leidend is. Het organiserende land benoemt het organisatie-comité. Het Stichtingsbestuur van de Koninkrijksspelen, ofwel de Stuurgroep, bestaat uit één vertegenwoordiger van de sportsector en één vertegenwoordiger van de overheid van elk der Koninkrijkslanden. De bestuursleden benoemen een onafhankelijk persoon als voorzitter. De functie van secretaris wordt vervuld door de regeringsvertegenwoordiger van het land dat de eerstkomende Koninkrijksspelen zal organiseren en de functie van penningmeester wordt vervuld door het land dat als laatste de Koninkrijksspelen organiseerde. De hoofdtaak van de Stuurgroep is het maken en vaststellen van het Handvest Koninkrijksspelen en toe te zien op het naleven van het Handvest. Op een gezamenlijke voordracht van de drie uitzendende organisaties worden de takken van sport en de deelnemende selecties door de Stuurgroep voor een cyclus van drie spelen vastgesteld.